

Svensk författningssamling

Förordning med instruktion för Folkhälsomyndigheten

SFS 2021:248

Publicerad
den 2 april 2021

Utfärdad den 1 april 2021

Regeringen föreskriver följande.

Uppgifter

Allmänna uppgifter

1 § Folkhälsomyndigheten är förvaltningsmyndighet för verksamhet som rör folkhälsa och ska verka för god och jämlik hälsa i hela befolkningen.

Myndigheten ska i sin verksamhet fästa särskild vikt vid de grupper som löper störst risk att drabbas av ohälsa.

Verksamheten ska stå på vetenskaplig grund.

2 § Myndigheten ska samordna folkhälsoarbetet på nationell nivå.

Myndigheten ska stödja berörda aktörer i såväl genomförande som uppföljning av arbetsformer, metoder, strategier och insatser på folkhälsoområdet samt följa upp effekterna av dessa.

Inom ramen för sitt samordnande ansvar ska myndigheten bidra till en god och jämlik hälsa genom att vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till berörda aktörer.

3 § Myndigheten ska bistå regeringen med expertkunskap, underlag och information i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde.

4 § Myndigheten ska ansvara för kunskapsutveckling inom sitt verksamhetsområde samt inom detta identifiera, analysera och förmedla relevant kunskap till kommuner, regioner och andra berörda aktörer.

5 § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde främja jämställdhet samt ha ett samlat ansvar för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Uppgifter som rör uppföljning och analys av folkhälsan och folkhälsoarbetet

6 § Myndigheten ska ansvara för den samlade uppföljningen av befolkningens hälsa och faktorer som påverkar denna samt för sektorsövergripande uppföljning av utvecklingen av folkhälsans bestämningsfaktorer med utgångspunkt i folkhälsopolitikens målområden.

7 § Myndigheten ska analysera utvecklingen av hälsan och hälsans bestämningfaktorer och hur dessa fördelas efter kön, etnisk eller kulturell bakgrund, socioekonomisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, funktionsnedsättning och ålder.

Myndigheten ska i samverkan med berörda målgrupper, myndigheter och andra relevanta aktörer kontinuerligt följa upp hälsan i grupper i särskilt utsatta situationer.

Myndigheten ska vidare följa och analysera beteende- och omvärldsförändringar av betydelse för folkhälsoarbetet och hur sådana förändringar påverkar förutsättningarna för detta arbete i landet.

Uppgifter som rör folkhälsans bestämningfaktorer och hälsoekonomisk metodik

8 § Myndigheten ska ansvara för kunskapsförmedling i fråga om folkhälsans bestämningfaktorer och bidra till utvecklingen av främjande och förebyggande metoder. Myndigheten ska vidare bidra till att behovet av utbildningar i kunskapsbaserat främjande och förebyggande arbete tillgodoses.

Myndigheten ska även bidra till utvecklingen av både hälsoekonomisk metodik inom folkhälsoområdet och metoder för att beakta folkhälsoaspekter i konsekvensbedömningar och uppföljningar.

Uppgifter som rör statistik och nationell rapportering

9 § Myndigheten ska framställa statistik inom folkhälsoområdet och främja tillgång till sådan statistik.

Myndigheten ska förse regeringen med en årlig rapport om utvecklingen av folkhälsan och dess bestämningfaktorer.

Myndigheten ska också fortlöpande förse regeringen med rapporter om insatser som vidtas med betydelse för folkhälsan och effekterna av dessa insatser.

Uppgifter som rör psykisk hälsa och suicidprevention

10 § Myndigheten ska samordna det nationella arbetet inom området för psykisk hälsa och suicidprevention samt verka för samverkan mellan berörda myndigheter och aktörer inom detta område.

Myndigheten ska stödja utvecklingsarbete på lokal och regional nivå samt inom den ideella sektorn. Myndigheten ska vidare verka för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling inom detta område.

Myndigheten ska främja långsiktigt förebyggande arbete samt följa upp utvecklingen inom området för psykisk hälsa och suicidprevention.

Uppgifter som rör alkohol, narkotika, dopning och tobak

11 § Myndigheten ska utifrån ett folkhälsoperspektiv verka för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling samt för nationell samordning inom alkohol-, narkotika- och dopningsområdet samt området tobak och liknande produkter. Myndigheten ska även följa upp utvecklingen och ansvara för den samordnade uppföljningen inom dessa områden.

12 § Myndigheten ska bevaka och utreda behovet av narkotikaklassificering av varor som inte utgör läkemedel samt bevaka och utreda behovet av kontroll av varor enligt lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

13 § Myndigheten ska övervaka marknadsutvecklingen för elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, inbegripet eventuella belägg för att användningen av dem fungerar som inkörsport till nikotinberoende och slutligen traditionell tobakskonsumtion för unga människor och icke-rökare.

Uppgifter som rör spel om pengar och spelproblem

14 § Myndigheten ska verka för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling samt för nationell samordning inom området spel om pengar och spelproblem. Myndigheten ska även följa upp utvecklingen inom området.

Uppgifter som rör fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor

15 § Myndigheten ska verka för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling samt för nationell samordning inom området fysisk aktivitet. Myndigheten ska även följa upp och analysera utvecklingen inom området.

Myndigheten ska inom området hälsosamma matvanor följa upp och analysera utvecklingen från ett brett samhällsligt perspektiv samt förmedla kunskap för att skapa samhällsliga förutsättningar för hälsosamma matvanor i befolkningen.

Uppgifter som rör sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

16 § Myndigheten ska verka för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling samt för nationell samordning inom området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Myndigheten ska även följa upp utvecklingen inom området.

Uppgifter som rör smittskydd

17 § Myndigheten ska samordna, följa och utveckla smittskyddet på nationell nivå.

18 § Myndigheten ska följa och analysera utvecklingen av smittsamma sjukdomar och skyddet mot dessa nationellt och internationellt, analysera konsekvenserna av denna utveckling för samhället och den enskilde samt utvärdera effekterna av vaccinationer och andra smittskyddsåtgärder inom hälso- och sjukvården och andra berörda samhällssektorer.

Myndigheten ska vidare till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) lämna underlag för beslut om rekommendationer för resor till länder där det kan finnas risk för spridning av smittsamma sjukdomar.

19 § Myndigheten ska svara för stöd till kvalitets- och metodutveckling vid laboratorier som bedriver laboratorieanalyser av betydelse för landets smittskydd.

20 § Myndigheten ska verka för att möjligheten att behandla med effektiva antibiotika hos människor och djur bevaras genom att samla in, analysera och aktivt förmedla kunskap i frågor som rör antibiotikaresistens samt främja insatser på lokal och regional nivå i frågor som rör rationell antibiotikaanvändning och antibiotikaresistens.

21 § Myndigheten ska verka för en minskad smittspridning och resistensutveckling genom att samla in, analysera och aktivt förmedla kunskap i frågor som rör antibiotikaresistens och annan antimikrobiell resistens samt i frågor som rör vårdrelaterade infektioner och vårdhygien.

Myndigheten ska vidare verka för att förskrivare, övriga berörda yrkesgrupper och allmänheten tillämpar de kunskaper som finns om antibiotikaresistens och annan antimikrobiell resistens.

22 § Myndigheten ska verka för att begränsa spridningen och konsekvenserna för samhället och för enskilda av hiv/aids samt verka för att skapa öppenhet om hiv/aids och motverka stigmatisering och diskriminering av personer som lever med hivinfektion, bland annat genom att främja utvecklingsinsatser och långsiktigt förebyggande arbete.

Uppgifter som rör hälsoskydd och miljörelaterad hälsa m.m.

23 § Myndigheten ska medverka till minskad negativ miljöpåverkan på människors hälsa.

24 § Myndigheten ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling samt i detta arbete särskilt följa upp, utvärdera och förmedla kunskap om hur människors hälsa påverkas av miljön.

Myndigheten ska i fråga om sitt miljöarbete enligt första stycket rapportera till Naturvårdsverket och samråda med myndigheten om vilken rapportering som behövs.

25 § Myndigheten ska vara samordnande myndighet för det friluftslivsmål för god folkhälsa som regeringen har fastställt och verka för att detta mål nås genom att sammanställa och förmedla kunskaper om insatser som skapar förutsättningar för friluftsliv och främjar hälsa till kommuner, regioner och andra berörda aktörer.

Myndigheten ska i sin roll som samordnande myndighet för det friluftslivsmål för god folkhälsa som regeringen har fastställt samverka med berörda myndigheter vid genomförande och uppföljning av friluftslivsmålen.

Uppgifter som rör beredskap

26 § Myndigheten ska övervaka planläggningen av smittskyddets beredskap och inom sitt ansvarsområde ta initiativ till åtgärder som skyddar befolkningen mot smittsamma sjukdomar och andra allvarliga hälsohot i kris och under höjd beredskap.

Myndigheten ska samordna beredskapen mot allvarliga hälsohot enligt lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Bestämmelser om myndighetens medverkan i krisberedskap och i totalförsvaret finns i förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap och förordningen (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap.

27 § Myndigheten ska på regeringens uppdrag samordna förberedelserna för försörjningen av läkemedel inför allvarliga utbrott av smittsamma sjukdomar.

28 § Myndigheten ska

1. bistå myndigheter, kommuner, regioner och organisationer med expertstöd vid konstaterade eller misstänkta allvarliga utbrott av smittsamma

sjukdomar och vid analys av risker och behov av förebyggande åtgärder när det gäller sådana utbrott, och

2. upprätthålla den laboratorieberedskap som behövs och tillhandahålla mikrobiologiska laboratorieundersökningar som är av unik natur eller som av andra skäl inte utförs av andra laboratorier.

29 § Myndigheten får bistå med expertstöd vid katastrofer eller allvarliga utbrott av smittsamma sjukdomar i andra länder och stödja svenska civila och militära internationella krishanteringsinsatser.

Myndigheten får besluta om internationella insatser enligt första stycket endast under förutsättning att insatserna finansieras av någon annan än myndigheten.

Myndigheten ska före beslut om internationella insatser enligt första stycket samråda med Regeringskansliet (Socialdepartementet) om de åtgärder som myndigheten avser att vidta. Vid insatser som rör bistånd ska myndigheten dessutom samråda med Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete.

30 § Myndigheten ska

1. tillhandahålla ett säkerhetslaboratorium som uppfyller kriterierna för högsta skyddsnivå enligt föreskrifter om mikrobiologiska arbetsmiljörisker som Arbetsmiljöverket har meddelat med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166),

2. upprätthålla diagnostisk beredskap, inklusive jourverksamhet, och utföra mikrobiologiska laboratorieundersökningar av sådana högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa,

3. bedriva omvärldsbevakning av högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa, och

4. upprätthålla förmågan att stödja andra myndigheter med kompetens inom biosäkerhet.

Uppgifter som rör EU-arbete och annat internationellt samarbete

31 § Myndigheten ska följa och medverka i folkhälsoarbetet inom Europeiska unionen (EU) och internationellt, i förekommande fall på instruktion från Regeringskansliet. Myndigheten ska hålla Regeringskansliet informerat om det arbete som myndigheten är engagerad i.

32 § Myndigheten ska

1. samordna och lämna underlag till regeringen inför återkommande rapportering, eller i förekommande fall rapportera direkt, till EU, Förenta nationerna (FN), Världshälsoorganisationen (WHO) och andra internationella organ om frågor inom myndighetens verksamhetsområde,

2. samordna uppföljningen av Sveriges åtaganden enligt FN:s generalför-samlings resolution S-26/2 angående hiv/aids antagen den 2 augusti 2001,

3. svara för Sveriges åtaganden inom ramen för WHO:s arbete med polio-utrotning, och

4. i enlighet med WHO:s anvisningar ta fram och lämna underlag till regeringen inför rapportering till WHO om förekomsten av sjukdomarna röda hund och mässling i landet.

33 § Myndigheten ska vara nationell kontaktpunkt för

1. Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN),

2. EU:s hälsoprogram och för icke smittsamma sjukdomar (NCD) inom EU,
3. icke smittsamma sjukdomar (NCD) och miljö och hälsa (EH) inom WHO, och
4. hälsostärkande fysisk aktivitet (HEPA) inom EU och WHO:s Europa-region.

34 § Myndigheten ska

1. inom sitt verksamhetsområde fullgöra de uppgifter som följer av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1082/2013/EU av den 22 oktober 2013 om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 2119/98/EG,
2. fullgöra de uppgifter som ska utföras av ett erkänt behörigt organ enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 851/2004 av den 21 april 2004 om inrättande av ett europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC), och
3. inom sitt verksamhetsområde fullgöra de uppgifter som följer av 2002 års nordiska hälsoberedskapsavtal och verka för att intentionerna i avtalet genomförs.

35 § Bestämmelser om myndighetens uppgifter som behörig myndighet för reglerade yrken i Sverige finns i förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer.

36 § Myndigheten ska inom ramen för den egna verksamheten och i samarbete med andra aktörer arbeta för att bidra till genomförandet av Sveriges politik för global utveckling.

Uppdrags- och forskningsverksamhet

37 § Myndigheten får

1. utöver vad som följer av 28 § och 30 § 2 och om verksamheten i övrigt medger det utföra uppdrag inom eller utom landet,
2. i samarbete med laboratorier utföra sådana diagnostiska laboratorieundersökningar av prover avseende smittsamma sjukdomar som även kan utföras av andra laboratorier (rutinanalyser), om undersökningarna är nödvändiga för myndighetens kompetensförsörjning, och
3. bedriva den forskning som är nödvändig för att myndighetens uppdrag på smittskyddsområdet ska kunna fullgöras.

Regelgivning, tillståndsgivning och tillsyn

38 § Myndigheten ansvarar för föreskrifter och allmänna råd inom sitt verksamhetsområde.

Myndigheten kungör sina föreskrifter i Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m. i enlighet med bilaga 1 till författningssamlingsförordningen (1976:725).

39 § Myndigheten ansvarar för tillståndsgivning, tillsyn, tillsynsvägledning och marknadskontroll i enlighet med vad som anges i lag och förordning.

Myndigheten ska upprätta en årlig plan för den tillsyn som myndigheten avser att genomföra under året (tillsynsplan).

40 § Myndigheten ska svara för tillsynsvägledning i frågor som gäller hälsoskydd enligt 2, 5, 6 och 9 kap. miljöbalken och tillhandahålla underlag för tillämpningen av 3 och 4 kap. miljöbalken och plan- och bygglagen (2010:900).

Samverkan

41 § Myndigheten ska samverka med relevanta aktörer inom sitt verksamhetsområde för att uppnå det folkhälsopolitiska målet.

Myndighetens arbete med kunskapsförmedling ska planeras och genomföras i samverkan med andra berörda myndigheter så att informationen till allmänheten är samordnad.

Myndighetens arbete med att styra med kunskap ska planeras och genomföras i samverkan med andra berörda myndigheter så att den statliga styrningen med kunskap är samordnad. Bestämmelser om samverkan med vissa andra myndigheter finns i förordningen (2015:155) om statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Ledning

42 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

43 § Vid myndigheten finns ett insynsråd som består av högst tio ledamöter.

Organisation

44 § Vid myndigheten ska det finnas en särskild funktion för psykisk hälsa och suicidprevention. Funktionens uppgift ska vara att förmedla kunskap om psykisk hälsa och suicid till allmänheten samt föra dialog med allmänheten inom området.

Vid denna funktion ska det finnas en företrädare för psykisk hälsa som fungerar som en talesperson för funktionens verksamhet.

Anställning

45 § Generaldirektören är myndighetschef.

Personalansvarsnämnd

46 § Vid myndigheten finns en personalansvarsnämnd.

Tillämpligheten av viss förordning

47 § Myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101).

Avgifter

48 § Myndigheten ska ta ut avgifter för

1. diagnostiska laboratorieundersökningar som avses i 28 § 2, 30 § 2 och 37 § 2,
2. internationella insatser som avses i 29 §, och
3. uppdragsverksamhet som avses i 37 § 1.

Myndigheten får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Bestämmelser om myndighetens rätt att ta ut avgifter finns även i förordningen (2019:223) om tobak och liknande produkter och i förordningen

(2019:224) om avgifter för unika identitetsmärkningar på tobaksförpackningar.

SFS 2021:248

Myndigheten får disponera inkomsterna från avgifter som myndigheten tar ut med stöd av första stycket, 7 kap. 1–6 §§ förordningen om tobak och liknande produkter och 4 § förordningen om avgifter för unika identitetsmärkningar på tobaksförpackningar.

---

1. Denna förordning träder i kraft den 4 maj 2021.

2. Genom förordningen upphävs förordningen (2013:1020) med instruktion för Folkhälsomyndigheten.

På regeringens vägnar

ANNA EKSTRÖM

Lars Hedengran
(Socialdepartementet)